

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Člankovina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII. V Ljubljani, v soboto, dne 11. avgusta 1934. Štev. 90.

Na manifestacijo slovenskega trgovstva

Mogočne manifestacije slovenskega trgovstva so bile vedno doslej še vse redne letne skupščine Zveze trgovskih združenj. Letos pa je potrebno, da je glavna skupščina Zveze še prav posebno mogočna manifestacija slovenskega trgovstva, ker so tudi časi, ki jih preživlja slovensko trgovstvo, prav posebni.

Se nikdar ni preživljala slovenska trgovina tako težkih časov, kakor jih preživlja v današnjih dneh. Veliko število odjavljenih trgovin priča to najbolj jasno. Saj je padlo število trgovin v Sloveniji v zadnjih dveh in pol letih za 2233.

Pri tem strahotnem propadanju trgovin pa so narasle javne dajatve v tako velikem obsegu, da je ogrožen obstoj cele vrste novih podjetij, da je vsa trgovina v nevarnosti. In še se je bati, da se javne dajatve še poostre in vedno bolj se kopičijo vesti, da bo nova odmera pridobnine še znatno višja od dosedanje.

V takšnih časih ostre borbe za obstoj je bolj ko kdaj potrebna popolna solidarnost vsega slovenskega trgovstva. Vidna vsemu svetu mora biti ta solidarnost in zato je potrebno, da bo letošnja skupščina v Konjicah tako mogočna manifestacija, da ne bo za prav nikogar dvomljiva solidarnost slovenskega trgovstva. Vsa slovenska javnost, pa tudi odločujoči krogi v Beogradu morajo spoznati, da je vse slovensko trgovstvo krepko združeno v svoji glavni borbenni organizaciji, da ni omahljivca, ki ne bi bil zvest član v tej fronti in da je vsak račun na razdor v vrstah trgovcev napačen.

Na glavni skupščini Zveze trgovskih združenj v Konjicah se bo govorilo o vseh vprašanjih, ki so tičeje slovenske trgovine in našega narodnega gospodarstva. Zlasti pa se bo govorilo tudi o vseh napačnih, ki so krive, da je trgovina brez krivde trgovcev prišla v tako obupno stanje. In zopet se bodo naglasile vse zahteve trgovstva, kako priti iz sedanjega obupnega stanja. Jasno in določno se bodo pokazala pota, ki vodijo k rešitvi. Z vsem poudarkom pa je treba tudi povedati, da so to zahteve vsega trgovstva, da niso le zahteve posameznikov, temveč da so to zahteve vsega stanu. Zato pa je tem bolj potrebno, da bo udeležba na skupščini tem večja, da bo vsa javnost videla, da je v resnici ves trgovski stan enodušen v svojih zahtevah.

Konjiška skupščina pa mora biti mogočna manifestacija tudi zaradi onih neprijeteljev trgovstva, ki ob vsaki priliki, javno in v vsej tajnosti delujejo proti razvoju naše trgovine. Vsem tem ruvarjem proti slovenski trgovini, vsem tem škodljivcem slovenske trgovine in vsem tem agitatorjem proti slovenskemu trgovstvu mora dati konjiška skupščina tako močan odgovor, da jih bo minila volja za njih destruktivno in protigospodarsko delo. Zato pa vsi v Konjice, da bo manifestacija slovenskega trgovstva impozantna.

Konjiška manifestacija mora biti manifestacija, o kateri bo javnost govorila, in zato treba razviti najživahnejšo agitacijo, da bo konjiška skupščina v resnici dogodek. To je treba še zlasti zato, ker so zahteve slovenskega trgovstva identične z zahtevami slovenskega gospodarstva, ker je slovensko trgovstvo v borbi za svoje interese tudi predvoditelj boja za naše gospodarske interese. Zato nima konjiška skupščina le ozek stanovski pomen, temveč je njen uspeh važen za vse naše gospodarstvo in za blagostanje vsega prebivalstva.

Zato na delo, da bosta popolnoma izkoriščena oba ta tedna, ki nas še ločita od glavne skupščine, da bo konjiška manifestacija začetek lepših dni, ko bodo predlogi gospodarskih ljudi uvaževani tako, kakor zaslužijo.

Nova pota našega gozdnega gospodarstva

Velika programatična izjava ministra dr. Ulmanskega

Upravni odbor Jugoslovanskega gozdarskega društva je bil po svoji seji v Beogradu sprejet dne 15. julija od ministra dr. Ulmanskega, ki je pri tej priliki podal smernice svojega resornega dela. Te smernice se tičeje: 1. čisto gozdarske politike, 2. zboljšanje v lesni industriji in 3. ministrske personalne politike. Sedaj je uprava društva objavila poročilo o ministrovski izjavi. Iz poročila posnemamo:

1. Če hočemo, je dejal minister Ulmanski, izvajati pravilno gozdarsko politiko, potem moramo najprej znati, kaj in kje kaj imamo. Izvesti moramo inventarizacijo naših gozdov. Ti predstavljajo kolosalno narodno bogastvo. Minister za gozdove je blagajnik teh gozdov in on mora v prvi vrsti vedeti, kaj je v blagajni. Ze smo tudi začeli z inventarizacijo. Ta posel je treba izvršiti po najbolj enostavnih metodah, primeroma hitro, da bomo mogli čim preje odgovoriti na vprašanja o sili, stanju in možnosti naših gozdov. Pri tem ne smemo delati po starem sistemu, ker potem sploh nikoli ne bi bili gotovi.

Ne bomo izvedli te inventarizacije zato, da bi mogli reči v proračunski razpravi: napravili smo to in to. Ne! Temveč zato, da moram v debati reči: potrebni so mi ti in ti krediti, ker so naši gozdi takšni in takšni. Če v te gozdove investiramo, bo dobiček tako in tako velik, če pa v nje nje ne investiramo, potem pa bo izguba tako in tako velika. Če ne bom mogel tega reči jaz sam osebno, bo pa tako govoril moj naslednik.

Posebno paznjo bom nadalje posvetil vprašanju urzupacije (prilastitve) državnega gozdnega zemljišča. Na eni strani se izdajajo vsako leto znatne vsote za ureditev hudournikov, na drugi strani pa se istočasno od urzupatorjev ustvarjajo nove goličave in nov kras ter s tem podlaga za nove hudournike, ker se sekajo državni gozdovi na absolutno gozdnih tleh. Velikanska odgovornost pade na nas, če ne rešimo pravilno tega vprašanja. Najprej treba preprečiti nadaljnje širjenje urzupacij. S silo je sicer mogoče doseči vse, toda s samo silo mi ne smemo. Urzupatorji so tudi ljudje in člani našega naroda. Na drug način jim moramo dokazati, da tako ne more iti dalje. Treba je narod vzgojiti. Je to sicer zamuden posel, a edino pravi.

Zato hočem glede urzupacije državnih gozdov najprej ugotoviti dejansko stanje. Na krajih, kjer je to stanje združljivo z interesi gozdarstva, kjer gre za relativno gozdno zemljo, bomo dali sedanjemu stanju pravno sankcijo. Ne bomo podrl hiše, ki si jo je postavil prilastnik državnega gozda na državni zemlji, enako pa tudi ne moremo trpeti nobene nadaljnje urzupacije. Kjer pa gre za absolutno gozdna tla, tu ne more biti nobene popustljivosti, ker gre za interes celote. Interes posameznika pa se mora vedno umakniti interesu celote. To bomo izvedli in če bi morali uporabiti tudi najstrožje odredbe.

Glede urzupacij želim, da se stanje nekako cementira v čim bolj ugodni obliki. Upoštevati je tudi treba, da poleg tega obstoji tudi vprašanje notranje kolonizacije. Treba proučiti, kaj kdo potrebuje in dati mu, kjer je to mogoče. Potrebno je treba po možnosti dati, nikakor pa ne gre, da bi prejemal oni, ki ima že sam zadosti. Pomagati smemo samo revežem, ker moramo biti socialni. Čim več bomo imeli socialno zdravih edinic, tem bolj bomo vsi skupaj gospodarsko močni.

Gospodarska Slovenija bo izpregovorila na skupščini v Konjicah, in njena beseda mora biti močna in daleč slišna. In zato vsi v Konjice, na občni zbor Zveze trgovskih združenj!

Gozdove moramo čuvati pred upuščanjem. Premalo imamo gozdarskega osebja. Zlasti velja to za gozdne čuvaje, ki jih moramo poleg tega usposobiti za službo, da dobe potrebno avtoriteto. Začetek avtoritete je v tem, da logarji stanujejo v gozdu, ne pa po gostilnah. Za zgradbo logarskih hiš pa je treba denarja. Zopet bom moral reči v proračunski debati: preje je bilo gozdnih škod za toliko in toliko milijonov, s povečanjem kreditov se zmanjšujejo škode za takšne in takšne vsote.

2. Minister Ulmanski je na to govoril o vprašanju izkoriščanja gozdov. Gozdovi niso le okras narave, temveč tudi objekti izkoriščanja. Moje načelo je: polagoma preiti na delo v lastni režiji, da opravlja sečnjo in izdelavo gozdar v gozdu. Ni tega mogoče takoj izvesti, temveč le postopoma, najprej v posameznih manjših gozdovih. Nato je minister razložil problem velike in male industrije, vprašanje dolgoročnih pogodb ter izkoriščanja večjih kompleksov.

3. Nato je govoril g. minister o vprašanju personalne politike, ki je eno najbolj delikatnih vprašanj. V interesu celote je treba postaviti pravega moza na pravo mesto. Izvedel sem in nameravam izvesti nekatere uklope. Kar se tiče uklopov, moram reči, da je zakon narode ta, da se rodimo, da rastemo, da kulminiramo, a potem da se umaknemo mlajšim. Zlasti danes je aktualno, da se prepuste mesta mlajšim, ker je toliko mladih ljudi brez posla. Personalno politiko vodim sam in za njo tudi osebno odgovarjam. Z glavnimi osebnimi problemi sem že gotov, oziroma bom v kratkem. Potem daljši čas ne bo nobenih izprememb, ker je potrebno, da se osebje pomiri in da se prilagodi svojem delu.

Je pa še več drugih problemov, ki pa se jih ne moremo takoj lotiti, ker ni dobro, če preveč raztrosimo svoje sile.

Glede pogozdovanja je dejal minister Ulmanski, da zahteva pogozdovanje zelo velika sredstva. Treba je zato doseči, da narod sam začne pogozdovati. Potrebno bo, da se podeljuje zemlja na krasu le pod pogojem obveznega pogozdovanja. Prva naloga pa je, da se prepreči nastajanje goličav tam, kjer še obstoji gozd.

Podjetja ob meji

Na podlagi vesti zagrebškega »Morgenblatt« smo poročali, da je bila neki nemško-švicarski družbi odbita prošnja za ustanovitev nove tvornice z motivacijo, da je Maribor obmejno mesto in da naj družba ustanovi nameravano podjetje v Karlovcu in Zagrebu in potem dobi koncesijo.

Kakor se nam sedaj poroča z neke uradne strani, ni vest »Morgenblatt« točna, ker sploh ni bila vložena nobena prošnja za ustanovitev tvornice za izdelovanje žbljev za podkve. Zato tudi ni mogla biti taka prošnja odklonjena, najmanj pa z motivacijo, da se nove tvornice v obmejnih krajih že načelno prepovedati. Hotela se je pač ustanoviti neka druga tvornica, a ta zadeva se ni dozorela za rešitev. Zatrjuje se nam nadalje, da ni ne na banskih upravah in ne v Beogradu tega naziranja, da bi bilo treba podjetja v obmejnih krajih že načelno prepovedati. Nasprotno se dovoljujejo vse tvornice v obmejnih krajih, če je le stvarno utemeljenosti za nje in tako je bila baš v zadnjem času dovoljena nova tvornica v Škofji Loki in tudi na Jesenicah. Prav tako pa dokazujejo številne tvornice v Mariboru, ki je naravnost središče jugoslovanske tekstilne industrije, da ni nikjer nobene tendence, da bi se prepovedovala nova podjetja ob meji.

ZVEZA TRGOVSKIH ZDRUŽENJ DRAVSKE BANOVINE V LJUBLJANI

sklicuje

XIV. redno letno skupščino

v nedeljo, 26. avgusta 1934, ob 9. uri dopoldne v kino-dvorani v Konjicah

s tem dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Računski zaključek za leto 1933. in poročilo nadzornega odbora.
4. Proračun in določitev Zvezne doklade za l. 1934.
5. Izprememba Zveznih pravil.
6. Resolucije.

V primeru nesklepnosti ob napovedani uri je po čl. 10. Zveznih pravil eno uro pozneje ravnotam z istim dnevnim redom druga skupščina, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih delegatov.

Vsak Zvezni delegat se mora na skupščini izkazati s poverilnico, ki mu jo izda uprava združenja.

Predsednik: **Josip J. Kavčič** s. r. Tajnik: **I. Kaiser** s. r.

V soboto, dne 25. avgusta popoldne ob 4 pa bo v kino-dvorani v Konjicah

predkonferenca

zveznih delegatov o vseh predlogih združenj.

Jugoslovansko gozdarsko društvo dodaja temu poročilu, da namerava minister Ulmanski v kratkem tudi rešiti vprašanje brezposelnih gozdarskih inženjerjev. Pri inventarizaciji državnih gozdov je že zaposlenih 40 inženjerjev. Poleg tega je zaposlenih pri šipadu 20 inženjerjev, da se upoznajo z gozdno-industrijskimi deli. Okoli 20 gozdarskih inženjerjev je bilo nameščenih v redni državni službi, ostanek bo zaposlen pri kolonizaciji v Bosni in pri sodiščih za razmejitev državnih gozdov.

Načrt uredbe o reorganizaciji gozdarske stroke je že gotov in ta uredba bo dala nov polet gozdarstvu. Tudi vprašanje imovinskih občin se bo začelo reševati.

Izjava ministra Ulmanskega je napravila v vseh gozdarskih krogih najbolj vtiis in gozdarsko društvo je pozvalo vse svoje člane, da s čim večjo vnemo podpirajo delo za obnovo in zboljšanje naših gozdov.

Samo z veseljem čujemo zatrdilo, da ne straši več ona nesrečna miselnost, da se ne sme ob meji ustanoviti nobeno novo industrijsko podjetje. Toda včasih ni bilo tako in ta miselnost je ne samo obstojala, temveč tudi vladala, da je njene nesrečne posledice Slovenija zelo težko občutila. Zato je treba tudi razumeti, da tistih časov še nismo pozabili in da smo zato takoj na straži, če slišimo, da se kjerkoli zopet pojavlja ta miselnost. Bila bi naša neoprostljiva napaka, če ne bi takoj reagirali na vsako vest o zopetnem oživljenju one nesrečne miselnosti, da mora biti meja naravnost gospodarska puščava. In če poroča resen zagrebški list čisto konkretno, da ta miselnost zopet vstaja, potem je pač tudi naša dolžnost, da smo odločno povedali, kako napačna in škodljiva je ta miselnost.

Ponavljamo pa še enkrat, da ni nihče bolj vesel kot mi, če je ta miselnost enkrat za vselej pokopana in srečni bomo, če ne bomo nikdar več primorani nastopati proti tej miselnosti. Naj se tudi razume, če z ozirom na slabe izkušnje še nismo čisto prepričani, da je ta miselnost povsodi in za vselej odpravljena in če bomo zato tudi v bodoče na straži.

Napake našega turizma

Milijardni dohodek bi nam mogel dati tujski promet

Neki nemški turist, ki je prepotoval vso Jugoslavijo, je zaključil v »Prager Tagblattu« svoj slavospev na Jugoslavijo s temi kratkimi, a lapidarnimi konstatacijami: »Kamor pridete v Jugoslaviji je zanimivo, povsod se vam odkrivajo nove lepote in — ne na zadnje — povsod je poceni.

In v resnici! Kje je dežela, ki bi nudila tujcu toliko raznovrstnosti in toliko naravnih lepote kot Jugoslavija. Če je navdušen za veličastno lepoto alpskega sveta, jo najde v slovenskih Alpah. Če ljubi prijazno lepoto vinorodnih krajev, najde to v naši Štajerski. Če hoče njegovo oko nepregledno ravan rodovitnih polj, bo našel to v naših žitorodnih krajih. Če si zahteva modrine morja, lepote morskega obrežja, najde vse to v naši Adrijii v njenih fjordih ter zalivih. Če hoče gledati bistrske gorске reke ali motne vode veletoka, če hoče divji kraški svet ali pa prijazne dolinice, vedno najde to v Jugoslaviji. Pa ne samo to. Če se hoče zasanjati nazaj v stare čase, potem mu Jugoslavija zopet nudi kraje, kjer se je zgodovina skoraj ustavila. In če ga vleče čar orientalskega sveta, tudi tega najde v Jugoslaviji. Da, Jugoslavija je dežela, ki je naravnost ustvarjena za tujski promet, v kateri pa je tujski promet komaj šele v povoj.

In posledica tega je, da imajo druge države, ki ne morejo nuditi niti zdaleka teh naravnih krasot in zanimivosti kot Jugoslavija, na milijarde dobička od tujkega prometa, dočim so nam v l. 1933. pustili tujci le kakšnih 400 milijonov. A teh 400 milijonov ni bil naš čist dobiček, ker so v tem tudi izdatki za njih prehrano in stanovanje.

Da pa nimamo od tujkega prometa onega dobička, kakor bi ga mogli in morali imeti, pa so krive napake našega turizma. Dosedaj smo mislili le na to, kako bi privabili tujca v deželo, silno malo pa smo se brigali za to, da mu napravimo bivanje tudi prijetno. Pozabili smo, da je najboljša propaganda za tujski promet zadovoljni turist, ki postane stalni gost in ki privede s seboj vedno nove turiste. Niti najbolj umetniško dovršeni plakati ne pomagajo, če tudi vse drugo ne odgovarja tem plakatom. Zato je nad vse hvalevredno, da se je v zadnjem času začelo pri nas govoriti tudi o napakah v našem turizmu in upamo, da bodo te razprave rodile tudi ta uspeh, da bomo vsaj postopoma odpravili vse napake.

Med članki, ki razpravljajo o napakah našega turizma, zasluži posebno pozornost članek, ki ga je objavil dr. Nikola Gadješa v »Politiki«. Njegov članek je sicer napisan predvsem za razmere ob našem Primorju, vendar pa še vedno velja tudi za mnoge kraje v Sloveniji. Zato ne bo odveč, če podamo tudi mi glavne misli tega članka.

Predvsem se treba zavedati, da obiskujejo naše kraje le turisti srednjega stanu, ki morajo paziti na to, koliko izdajo. Predno se ti tujci odločijo, da gredo v letovišče, hočejo natančno vedeti, koliko jih bo to veljalo. Zato ne gre, da napovedujejo hotelične neresnično, neresnično pa jih napovedujejo, če mora tujec vedno plačevati razne dodatke. Če je n. pr. v prospektu napovedana cena sobe z vso oskrbo s 50 dinarji, potem mora pri tem tudi ostati. Ne pa da mora potem tujec plačevati še razne dodatke in da velja potem soba 60 ali celo več dinarjev. Če mora izdati tujec več, kakor pa je račun, potem odide preje domov in prav gotovo bo vsem svojim prijateljem odsvetoval, da gredo v Jugoslavijo na letovišče.

Sadja, povrtine in cvetja je premalo in preveč se nudi povsod le mesna hrana. Tudi na to resnico mnogo preveč pozabljamo. Tujski promet bi mogel pri nas znatno zmanjšati skrb, kam z našim sadjem. V vsakem letoviškem kraju bi mogli vsi kmetje v okolici imeti lepe dohodke od povrtine. Misliti bi morali že enkrat na to, da bi od tujkega prometa imel dobiček ves kraj, ne pa le nekateri podjetniki. Zlasti v Primorju ni za oskrbo krajev s sadjem, povrtino in cvetjem skoraj nič storjeno. Tudi Slovenija bi mogla imeti lepe dohodke od prodaje sadja, povrtin in cvetja v Primorje!

Mnogo več reda treba! Ne gre, da sprejmejo tujca nosači, portirji, ki so neobriti in slabo oblečeni. Kadar pride tujec v sobo, ne sme biti ta še nepospravljena. V vsakem letovišču mora biti javna ura, ki gre pravilno. Občina se mora brigati

za to, da je vse dobro pripravljeno za sprejem tujcev. Itd. V Sloveniji je v tem oziru dosti boljše ko drugod, toda do idealnih razmer smo še silno daleč. Poznamo renomirana letovišča v Sloveniji, ki nimajo nobenih dobrih sob za tujce, drugod zopet se tujcu absolutno nič ne nudi, kakor da bi bil vsak tujec na smrt bolan, ki ne pozna druge skrbi, ko svojo bolezen. Premalo šetališč, premlaba pota za pešce, to so nadalje napake, ki jih srečavamo povsod!

V zvezi s tem treba omeniti zdraviliške takse, ki so ponekod postale že edino sredstvo za kritje rednih izdatkov občine. To absolutno ne bi smelo biti. Ves donos zdraviliških, letoviških in podobnih taks bi se smel uporabljati edinole za poplavljanje cest, za investicije v letovišča. Dostikrat pa so te takse tudi previsoke in vrhu vsega dostikrat tujec tudi pri najboljši volji ne more uganiti, zakaj jih plača, ko pa mora itak vse plačati posebej.

Več postrežljivosti tujcu! Tudi to velja še za marsikatero kraje v Sloveniji in celo za najbolj obiskane. Nekateri naši ljudje se kar ne morejo otresti neke ošabnosti in zlasti domačinom jo radi razkazujejo. Gorje ponekod gostu, ki potroši le malo!

Pozdraviti je predlog dr. Gadješe, da bi moral »Putnik« ali kdo drugi organizirati izlete ljudi, ki imajo opravka s tujci, v Nizzo, Riviero, Švico, da bi videli, kako treba občeovati s tujci. Zlasti, če hočemo pritegniti bogatejše tujce, je to neobhodno potrebno. Enako pa je tudi pozdraviti predlog, da bi morala dati železnica sprednikom, ki znajo še kak tuj jezik, posebne nagrade. Sploh bi morali biti spredniki, zlasti v brzovlakih tudi nekakšni agenti za tujski promet.

Odločiti bi se morali nadalje za kolektivno reklamo, ker je posebno v velikih li-

stih reklama mnogo predraga, da bi jo zmogel en sam podjetnik. Ta reklama bi morala biti izvedena tako, da bi bil tujec popolnoma orientiran, v kateri kraj naj potuje, kakšne so zveze v ta kraj in koliko bodo znašali stroški bivanja. Kolektivna reklama bi nam morala dati trajen uspeh v tujkem prometu.

Reformirati pa je treba tudi poslovanje »Putnika«, ki ima premalo osebja. Poslovalnice »Putnika« bi morale vedno poslovati, biti oni priljubljen kraj za tujca, kjer bi se čutil kot doma, ker bi tu izvedel vse, kar potrebuje.

Vsega uvaževanje je tudi vreden predlog, da bi moral biti v vsakem večjem letoviškem kraju turistični nadzornik, ki bi moral skrbeti, da se vse godi pravilno in ki bi moral biti vrhu vsega tudi iniciativen, da bi vedno dajal pobudo za potrebna zboljšanja v tujkem prometu.

K vsem tem predlogom dr. Gadješe pa bi dodali še enega, ki je bil sicer že davno predlagan, a ki je danes že skoraj pozabljen. Da je namreč treba ustanoviti veliko hotelsko družbo, ki bi ustanovljala v vseh krajih, kjer so hoteli potrebni, hotele enega tipa in z vsemi udobnostmi, ki jih danes tujec zahteva. Za vse naše narodno gospodarstvo bi bila takšna hotelska družba naravnost velikanskega pomena.

Čas pa je tudi že, da se tudi naša Ljubljana malo pobriga, da ne bo njena mrtva sezona baš v času tujkega prometa. Z letnim gledališčem je že narejen začetek, da bi Ljubljana tudi poletij tujcu nekaj nudila, toda naj se tudi v tem gledališču igra, ker v jeseni ni več čas za to. Pa o Ljubljani morda kaj več prihodnjic.

Za tujski promet so zlasti ustvarjeni agrarno pasivni kraji Jugoslavije. Narava jim je dala s tem bogato nadomestilo za manj plodno zemljo. Tem večja je zato naša dolžnost, da to nadomestilo narave izkoristimo in zato je čas, da začnemo sistematično in po načrtu izpopolnjevati svoj turizem. V tem je pot do blagostanja in čas je, da krenemo na to pot.

Jesenski veesejem se bliža

Posebno bogat spored letošnjih prireditev »Ljubljane v jeseni« — 14 velikih razstav in prireditev — Festival slovanskih plesov in slovanske glasbe

Kakor druga leta, tako priredi tudi letos Ljubljanski veesejem pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. kulturno in gospodarsko razstavo »Ljubljana v jeseni«. Letos bo naš jesenski veesejem v dneh od 1. do 10. septembra.

Prednost vseh ljubljanskih veesejmov je, da je na vsakem veesejmu razstava ali prireditev, ki daje vsemu veesejmu posebno noto. Tako bo letošnja »Ljubljana v jeseni« dobila poseben značaj po festivalu slovanske glasbe in slovanskih plesov, ki se priredi v njenem okrilju.

Odveč je poudarjati, da bo pomen tega festivala segal daleč ven iz slovenskih meja, ker bo pomemben za ves slovanski svet, saj se bo prvič zgodilo, da bodo podani vsi glavni slovanski plesi na eni prireditvi. Zato ima ljubljanski festival slovanske glasbe in slovanskih plesov tudi prvovrstni kulturni pomen, ki bo gotovo zapazen tudi v velikem kulturnem svetu. Obenem pa bo tudi lepa manifestacija slovanske vzajemnosti, ki je danes, v časih vstajajočega slovanstva še prav posebno potrebna.

Tako zopet dokazuje Ljubljanski veesejem, da ni le neobhodno potrebna prireditev za naše gospodarstvo, temveč da je tudi nad vse pomembna za vse naše kulturno življenje. In ta dvojni pomen vseh prireditev »Ljubljane v jeseni« je tudi vzrok, da so te prireditve nad vse priljubljene in dostikrat celo boljše obiskane od glavnega vzorčnega veesejma.

Festival slovanskih plesov in slovanske glasbe bo dal letošnji »Ljubljani v jeseni« svojo posebno noto, cela vrsta drugih razstav in prireditev pa bo še posebej podčrtala veliki gospodarski, kulturni in nacionalni pomen naše letošnje »Ljubljane v jeseni«.

Da navedemo le na kratko glavne razstave in prireditve letošnje »Ljubljane v jeseni«.

V okrilju letošnjega jesenskega veesejma se prirede te razstave kulturnega značaja:

1. Glasbena razstava, ki bo obsegala 19 oddelkov in bo podala popoln pregled glasbenega življenja v našem narodu.

V ozki zvezi z glasbeno razstavo bo prireditev slovanskih plesov, ki obsega 20 točk. Razen Lužičkih Srbov bodo tu so-

delovali zastopniki vseh slovanskih narodov.

2. Umetnostna razstava, ki bo posvečena slovenski pokrajini.

3. Higijenska razstava s posebnim ozirom na zdravje matere in otrok.

4. Izseljeniška razstava, ki bo zlasti prikazala življenje naših izseljencev v Holandiji, Belgiji in Franciji.

Sledi nato cela vrsta razstav gospodarskega značaja.

5. Ribarska razstava bo pokazala ribičevo delo v preteklosti in sedanje stanje ribarstva.

6. Razstava vedno agilnega društva »Živaliac«.

7. Razstava ovc in koz, ki naj vzbudi večje zanimanje za ovčje in kozjerejo.

8. Dne 1. in 2. septembra bo na veesejmu IV. mednarodna razstava psov vseh pasem.

9. Arhitektonska razstava, ki bo imela dva dela: prvi del tvorijo projekti iz področja kmetijskega stavbarstva, drugi del pa projekti za malo hišo. Torej nad vse aktualna razstava.

10. Arhitektonski razstavi je priključena še razstava v naravi Weekend hišica.

11. Hranilniška razstava, ki je zlasti v današnjih časih naravnost nujno potrebna.

12. Razstava naše industrije, obrta in trgovine.

13. Tekmovanje harmonikarjev za prvenstvo Jugoslavije in za prehodni pokal.

14. Zabavišče na vinskem oddelku veesejma.

Ker je dovoljena tudi polovična vožnja po železnici in ker je bivanje v Ljubljani poceni, je s tem omogočen poset »Ljubljane v jeseni« vsakomur. Zato pa vsi na jesenski veesejem!

Po svetu

Bolgarska vlada energično nadaljuje svojo akcijo proti makedonstvuškim. Zapolnila je vse premoženje razpuščene VMRO, pred vojaškim sodiščem v Nevropu pa sta bila obsojena na smrt na vešalih dva člana VMRO, ki sta se zagovarjala, da sta izvršila umor le po nalogu VMRO. Ta izgovor pa sedaj ne velja več!

Predsednik Bolgarsko-jugoslovanske lige v Sofiji Kasazov je bil sprejet od bolgarskega kralja v avdienci, kateremu je poročal o sprejemu bolgarskih izletnikov v Jugoslaviji.

Med nezadovoljnimi fašisti je tudi Balbo, ki je eden fašističnih kvadrumvirov. Ob svojem zadnjem bivanju v Rimu je baje Balbo od Mussolinija zahteval, da se preseljuje vlada. Baje se je Balbu tudi posrečilo, da je preprečil imenovanje Mussolinijevega zeta grofa Ciana za londonskega poslanika.

Lloyd Georges je v nekem intervjuu izjavil, da ne veruje v možnost vojne v bližnji bodočnosti.

Litvinov napravi v kratkem veliko politično potovanje ter obišče Berlin, Pariz in Rim, kjer se sestane z vodilnimi državniki.

Društvo narodov je v težkih finančnih stiskah, ker letos 32 držav še ni plačalo svojih prispevkov v višini 30 milijonov švicarskih frankov.

Ameriška vlada je sklenila, da poveča število suhozemske vojske od 118.000 na 165.000 mož, število oficirjev pa od 12 na 15 tisoč. Povečanje vojske bo veljalo Ameriko 35 milijonov dolarjev na leto.

V Viareggiu v Italiji je bilo rodbinsko posvetovanje Habsburžanov, ki se ga je udeležil tudi Oton. Po posvetovanju odpotuje ekscesarica Zita k papežu v avdienco.

Iz Rima uradno demantirajo vest, da je prišel nadvojvoda Oton v Rim.

Silno poostren kurz je zavladal v Avstriji. Na svoji zadnji seji je sklenila avstrijska vlada zakon, ki daje gen. drž. komisarju pravico, da sme vzeti zasebnim podjetjem, ki so proti režimu, koncesije, zapreti njih obrate in odstaviti njih uslužbence ter jih zamenjati z drugimi.

Na smrt na vešalih je bil obsojen bivši avstrijski vojak Telke, ki se je udeležil narodno socialističnega puča. Sodba je bila še tisti dan izvršena.

Begunci iz Avstrije še vedno prihajajo v Jugoslavijo.

Papen nastopi svoje novo mesto nemškega poslanika na Dunaju že prihodnji teden ter bo takoj izročil svoja akreditivna pisma.

Obsežne amnestije namerava proglasiti Hitler ob objavi rezultatov plebiscita. Sodišča so že dobila nalog, da prijavijo osebe, ki naj bi bile deležne amnestije.

Hitler se je moral, kakor poročajo »Paris Soirec«, zavezati generalom, da bo v vseh važnih vprašanjih zunanje in notranje politike zahteval mnenje sveta generalov. Vsi važnejši sklepi vlade morajo biti parafirani od generalov. Tudi omejitve glede narodno-socialistične agitacije je moral baje Hitler prevzeti.

Plebiscitna kampanja v Nemčiji se začne dne 13. avgusta z govorom Hitlerja. Ves plebiscit pa bo le bolj formalnost.

Bivši nemški parlament je zažgalo na povelje in pobudo Göringa, Röhma in Heinesa 10 hitlerjevcev, kakor trdi soc. dem. glasilo v Posaarju »Deutsche Freiheit«. List objavlja pismo edino še živečega udeleženca (razen Göringa) tega požiga, nekega Kruseja, ki živi sedaj v Švici. Kruse je poslal Hindenburgu pismo, v katerem podrobno opisuje potek požiga. Hindenburg pisma najbrže nikdar ni prejel. Prepis pisma objavlja sedaj soc. demokratski list.

V Nemčiji so začeli bojkotirati italijanski riž. Listi priporočajo, da naj ljudje mesto riža uporabljajo ječmen.

Na Grškem se je začelo po raznih mestih močno stavkovno gibanje, ki so ga povzročili komunisti. Vlada je zato nekaj komunističnih županov odstavila, nekaj voditeljev pa je pregnala na otoke.

42.000 Židov se je v l. 1933 naselilo v Palestini. Od teh je prišlo 13.125 iz Poljske, 5392 iz Nemčije, 1411 iz Rumunije, 1287 iz Arabije, 1256 iz Grčije, 1169 iz Amerike, 1099 iz Litve in 287 iz Anglije. Iz Jugoslavije se ni izselil skoraj nobeden Žid.

General Kusmanek, branitelj Przemisla, je umrl na Dunaju.

Vse knjige Maksima Gorkega je prepovedala pruska policija.

že v 24 urah barva, plesira in kemično snai obleke. klobuke itd. škrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Seleburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Denarstvo

Bolgarska vlada za dolžnike

Ministrski predsednik Georgijev je sprejel novinarje in jim razložil ukrepe, ki jih je sklenila bolgarska vlada v pomoč dolžnikom. Uvodoma je poudaril ministrski predsednik, da ni imel nobenega pravega uspeha leta 1933 izdani zakon, po katerem se je znižala obrestna mera za zasebne dolgovce ter se je dovolila proviziorna odložitve odplačevanja dolgov. Zato je vlada sklenila, da pomaga zasebnim dolžnikom na bolj učinkovit način. Po novem vladnem zakonu se znižajo zasebni dolgovi v višini do 300.000 levov trgovcem za 20%, obrtnikom za 30% in kmetovalcem za 40%. Enaka določila veljajo tudi za likvidacijo pogojnih dolgov. Na ta način nastalo izgubo bodo krile avtonomne amortizacijske blagajne, katerim bo država odstopila dohodke nekaterih davkov v skupni višini 220 milijonov levov na leto. Vlada se zaveda velike žrtve, ki jo je s tem prevzela, toda ureditev notranjih dolgov prinaša na drugi strani tako velike pridobitve, da se te žrtve tudi izplačajo. Predvsem pa je zagotovljena socialna in gospodarska harmonija v državi.

Deputacija zastopnikov denarnih zavodov iz vse države je obiskala finančnega in trgovskega ministra ter jima izročila spomenico, v kateri prosijo, da se izda čim prej uredba o denarnih zavodih na podlagi predlogov posvetovalnega odbora pri trgovinskem ministrstvu.

V avstrijskem privatnem kliringu je znašal agio za funte, švicarske franke, holandske goldinarje, francoske franke in lire 27.75, za zunanje marke 27.75, za notranje 25 do 26.5 z odobrenjem, brez odobrenja pa s 22.5 do 23.5%. Za dinarje se je plačevalo obojestransko odobrene 12.05 do 12.15, za leje 3.98 do 4.03 šilingov.

Po zadnjem izkazu madjarske Narodne banke se je njena kovinska podloga znižala za 2,6 milijonov pengov, obtok bankovcev pa je narasel za 54,4 milijonov pengov, da je kritje padlo na 28,3%.

Avstrijsko-nemški klirinški dogovor stopi v kratkem v veljavo. Tečaj se bodo določevali na podlagi povprečnih tečajev nemške Državne banke v sporazumu z avstrijsko Narodno banko.

Bankovci za srebrne dolarje pridejo v U. S. A. v kratkem v promet. Zaenkrat bodo izdali 12 milijonov enodolarskih bankovcev in nad 11 milijonov petdolarskih. Pozneje pa izdajo tudi bankovce za deset, dvajset in 100 srebrnih dolarjev.

Iz izkaza 47 njujorških bank za prvo letošnje polletje se vidi, da so se aktiva teh zavodov povečala v prvem polletju za 925.5 na 10.924.7 milijonov dolarjev. Njih hranilne vloge pa so narasle za 1.181.7 (ali za 15.25%) na 8.999.8 milijonov dolarjev.

Vlada Nove Fundlandije je dvignila prepoved izvažanja zlata.

OUZD v juliju 1934.

Povprečna članov	moških	ženskih
	52.024	30.811
	+ 2.602	+ 1.801
v primeri z julijem 1933		
bolnikov	1.337	954
	+ 138	+ 155
odstotek bolnikov	2.57%	3.10%
	+ 0.14%	+ 0.35%
Povprečna dnevna zav. mezda Din		
	25-22	18-10
	- 1-13	- 0-12
Celotna dnev. zav. mezda Din		
	1.312.126-40	557.540-40
	+ 9.774-80	+ 28.960-

Napram juniju 1934 je članstvo OUZD-a malenkostno padlo za — 168 zavarovancev. To je vsakoletni sezonski pojav, katerega opazamo, odkar obstoja naše socialno zavarovanje. Proti koncu julija je začelo članstvo zopet nekoliko naraščati. — Letni prirast, to je prirast od julija 1933 znaša + 4403 zavarovancev. Med temi je 2602 moških in 1801 ženska. Zadnje mesece naraščajo moški vedno hitreje, dočim je letni diferencial ženskih skoraj neizpremenjen na isti višini.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca čvrsta; promet Din 2,166.167-46.

V primeru s preteklim tedom, ki je zaključil s skupnim prometom 2,805.000 Din, je nazadoval devizni promet tekočega borznega tedna za 639.000 Din, t. j. skoro za eno četrtino.

Devize	Min. teden (vse v tisočih dinarjev)	Tek. teden
Amsterdam	26	25
Berlin	1	1
Bruselj	—	94
Curij	81	77
Din. deviza	596	290 avstr. priv. klir.
Dunaj	857	892 priv. klir.
London	1.137	368 inkl. priv. klir.
Montreal	3	1
Newyork	15	33
Pariz	25	285
Solun	—	81 boni
Trst	27	16
Varšava	—	3
Madrid	35	—
Stockholm	2	—

Iz gornje primerjave je razvidno, da je padel promet v angleških funtih, katerih je bilo tokrat nabavljeno v privatnem kliringu za celih 769.000 Din manj, nego v minulem borznem tednu; edino Pariz je zaključil s porastom 260.000 Din. Poleg tega je bilo to pot zaključeno tudi Bruslja za 94.000 Din in Soluna za 81.000 Din, dočim v preteklem tednu sploh ni bilo zaključkov v teh devizah.

Največji dnevni devizni promet je bil v ponedeljek — nad 1 milijon Din — najmanjši pa v torek, kot nam predočuje naslednja prometna razpredelnica:

6. avgusta	Din 1.006.816-82	London—Dunaj
7. avgusta	Din 199.011-60	Dunaj
8. avgusta	Din 270.354-47	Dunaj
9. avgusta	Din 362.948-59	London—Dunaj
10. avgusta	Din 327.035-98	Dunaj

Narodna banka je še nadalje intervenirala v dosedanjem obsegu in dala na razpolago Amsterdamu za Din 25.000—, Curiji in Parizu pa po Din 50.000—.

Notice avstrijskega šilinga v jug-avstr. privatnem kliringu so bile od ponedeljka 6. t. m. naprej te: Din 8-10—8-20, dne 7., 8. in 9. t. m. Din 8—8-10, včeraj pa 7-95 do 8-05. Brez notice sta ostali devizi London in Madrid v privatnem kliringu, medtem ko so grški boni beležili 6. t. m. Din 27-65 do 28-35 in bili zaključeni po tečaju Din 28— za 100 grških drahem.

V razdobju tega tedna so vse na tukajšnji borzi beležene devize notirale s čvrsto tendenco in z neznatnimi vmesnimi tečajnimi oscilacijami, razen Newyorka, ki je od ponedeljka na petek (10. t. m.) oslabil za nič manje ko 40-27 poena.

Devize	6. avgusta 1934		10. avgusta 1934	
	najnižji Din	najvišji Din	najnižji Din	najvišji Din
Amsterdam	2297-63	2308-99	2297-90	2309-26
Berlin	1317-92	1328-72	1323-47	1334-27
Bruselj	796-91	800-85	797-46	801-40
Curij	1108-35	1113-85	1108-35	1113-85
London	170-47	172-07	170-47	172-07
Newyork	3359-66	3387-92	3319-39	3347-65
Pariz	223-96	225-08	223-96	225-08
Praga	141-01	141-87	141-01	141-87
Trst	290-90	293-30	290-90	293-30

Od ostalih deviz je uvrstil svoj tečaj Amsterdam za 0-27 točke, Berlin za 5-55 in Bruselj za 0-55 točke, dočim je bil Curij na vseh borznih sestankih trgovan na dosedanji bazi Din 1108-35 za denar in Din 1113-85 za blago. Budimpešta in Dunaj nista beležila.

Efektno tržišče

Tendenca v državnih papirjih neizpremenjena stalna.

Edini manjši zaključek je bil perfektiran na torkovem borznem sestanku, in sicer v vojni škodi na bazi Din 326-50.

Efektna tečajnica tekočega tedna je bila naslednja:

- 7% investicijsko: dne 6. avg. od 71-50 do 72-50, nato od 71—72.
- 8% Blair: dne 6. in 7. avg. po 69, dne 8. do 10. avg. po 68.
- 7% Blair: dne 6. avg. po 55—59, dne 7. po 56—58, dne 8. po 57 (povpraševanje), dne 9. in 10. po 59 (ponudba).
- 7% Seligman: dne 7. po 70, dne 8. po 68—68-50 in dne 10. avg. po 70.

Agrarne: dne 6. avg. po 39-50 (pon.), dne 7. avg. po 38—39 in 9. in 10. po 38—39.

Begluske: dne 6. in 7. po 56-50—58, dne 8. po 57 (povpr.), dne 9. in 10. po 56—57.

Vojna škoda: dne 6. po 318—319, dne 7. po 322—327, dne 8. po 323—324, dne 9. po 325—327 in dne 10. po 326 (pon.).

Izmed vseh na naši borzi notiranih drž. efektov je tečajno stalno rasla edinole vojna škoda ter je na včerajšnjem borznem sestanku beležila za osem točk višje v ponudbi nego 6. t. m., za istotoliko pa na četrtkov borzni dan v povpraševanju.

Bančne vrednote niso beležile, dočim je bila Kranjska industrijska družba še nadalje nudena po Din 150— za komad.

Žitno tržišče

Tendenca živahna.

Zaključena sta bila 2 vagona pšenice. Cene žita so ostale povsem brez izprememb, medtem ko je moka tekom tega tedna popustila za 5 par pri kilogramu.

Žito:

(Cene za 100 kg feco vagon slov. postaja) Dln Dln
 Koruza: popolnoma suha, za mletev sposobna, s kvaliteto garancije, za promptno in 2. pol. avgusta, nav. vozina, slov. post., plačilo 30 dni 147-50 150—

Pšenica: bačka, 70/80, zdrava, suha, rešetana, mlevska vozina, slov. postaja, plačilo 30 dni 155— 157-50
 bačka, 80 kg, 1% primesi, zdrava, suha, rešetana, mlevska vozina, slov. postaja, plačilo 30 dni 157-50 160—

Mlevski izdelki:

Moka: bačka, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni 255— 260—
 banatska, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni 260— 265—

Lesno tržišče

Tendenca še vedno mlačna.

Vsled letnih počitnic vlada tudi na lesnem trgu še vedno nekaj zastoja. Vsa povpraševanja so le bolj informativnega značaja, oziroma nekaka priprava za bližajočo se jesensko sezono.

Tesan les, ki se je doslej že precej izvažal, je sedaj nekoliko popustil tako glede povpraševanja, kakor glede cen. Sicer se je tega blaga kljub uvedbi carine še prilično oddalo, vendar pa so cene, ki že sedaj niso bile primerne, še nadalje popustile, in sicer predvsem vsled zmanjšane povpraševanja. Zaloge so že kolikortoliko izčrpane in blaga občutno primanjkuje.

V bukovini kupčija prej ko slej počiva. Povprašuje se le po prvovrstnem blagu za izvoz v Anglijo, toda za izdelavo takšnega blaga pa naše manjše produkcije niso urejene.

V hrastovini je nekoliko več povpraševanja, zlasti po podnicah in neobrobjenih plohih, a tudi to potrebo krije večji del le Slavonija.

Docela neizpremenjen je ostal položaj na tržišču drv in oglja.

Povpraševanja:

Javorovi neobrobjeni plohi v običajnih merah, upoštevan samo beli javor.

1 vagon orehovitih neobrobjenih parjenih plohov, čim več debeline 120 in 140 mm.

Bukovi plohi, neobrobjeni, surovi, monte, 27 mm.

Bukove kratice, parjene, I., II., 27, 33 in 35 mm.

Bukovi plohi, parjeni, 27—100 mm.

Bukovi hloidi, I.

1. Bukove cepanice, izdelane pred 6—7 meseci, lepo, zdravo blago.

2. Ca. 20 m³ parjenih, neobrobjenih orehovitih plohov, I., II., od 40—100 mm debeline, ca. 15% 27 mm, dolžine od 2 m naprej, do 15% od 1-50 m do 1-90 m.

3. Večje količino neobrobjenih lipovih plohov, 40—100, od 2 m naprej; 70% prima, 30% sekunda.

4. Javorjevih plohov, neobrobjenih, 40—100, od 2 m dalje; 70% I., 30% II. kvalitete.

5. Orehovitih neobrobjenih plohov, 40—100 milimetrov, od 2 m naprej; 70% prve, 30% druge kakovosti.

6. 1 vagon bukovih metlišč, 27×27, od 1 m naprej.

12. Več vagonov bukovih neobrobjenih, ne-parjenih plohov, prima, sekunda, 40—100 mm.

13. Sveže tesani trami, 10×13, 50 komadov po 4 m, 50 komadov po 5 m, 30 komadov po 6 m; 13×16, 50 komadov po 4 m, 50 komadov po 5 m, 30 komadov po 8 m; 18×24, 20 komadov po 9 m.

14. Hrastovi pragovi, 15×24, dolžina 2-60 m (nekaj malega tudi lahko 2-55 m), zgornji del 10—11 cm.

15. Jelove deske, paralelno rezane, ravne, kvaliteta IV., še boljše pa V., dolžina 4 m in 2-60 m, širina 20% 16 in 17 cm, 80% 24 in 25 cm, debelina 24 mm.

16. 2000 m³ tesanih tramov U. T., dolžina 4 in 5 m, dimenzije 8×8 do 16×21, 620 m³ ravno tako, 11×11, dolžina 4 m in 620 m³ 8×11, dolžina 4 in 5 m.

17. Večja količina dog za pivske sode.

18. Več vagonov bukovih testonov in tavolet.

Ponudbe:

Več vagonov I. orehovega lesa.

1 vagon I. jesenovih in lipovih hlobov.

1 vagon I. javorja od 2 m dolžine naprej. Kolobarji za kurjavo, 20/50.

Beda velenjskih rudarjev

Pod vodstvom poslanca dr. Vošnjaka se je zglasila na banski upravi v Ljubljani deputacija velenjskih rudarjev ter predložila spomenico, ki podrobno opisuje bedo velenjskih rudarjev. L. 1923 je bilo v premogovniku v Velenjah zaposlenih še 1000 delavcev, danes jih je samo še nekaj nad 400. V kratkem pa naj pride do novih redukcij in zaposlenih naj bi bilo samo 277 delavcev, ki pa bi delali samo 12 dni na mesec. Kakšne bi bile posledice te redukcije, kažejo te številke. Za oskrbo delavskih rodbin z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami je potrebnih 200.000 Din na mesec. Po redukcijah pa bi vsi velenjski rudarji zaslužili samo 150.000 Din v avgustu in le 120.000 Din v septembru. Rudarji zato predlagajo, da se jim primanjkljaj nakaže v obliki živil, da se naroči samoupravnim uradom, da v večji meri uporabljajo velenjski premost ter da se poskrbi za uspešno obratovanje povečane velenjske električne centrale. Deputaciji je obljubil pomočnik bana dr. Pirkmajer, da bo poskrbel za večja naročila in da bodo dobili brezposelni velenjski rudarji delo pri gradnji ceste iz Zavodnje v Črno v Mežiški dolini.

Monopolski dohodki v juniju

V mesecu juniju so znašali monopolski dohodki skupno 156,3 milijonov Din, za 5,3 milijonov več ko v juniju 1933. Najbolj so se povečali dohodki pri prodaji tobaka, ki so se dvignili od 113,8 na 118,1 milijonov, dočim je dohodek od soli nazadoval za 0,2 na 20,8 milijonov. Prodaja petroleja je dala 5,2 milijona, za 2,2 več ko lani. Dohodek od prodaje vžigalic pa je znašal le 7,1, za 0,2 milijona manj ko lani. Prodaja cigaretnega papirja je dala 4,6 milijonov, le nekaj manj ko lani. Razni dohodki so se zmanjšali za 0,8 milijona Din. Vsi monopolski dohodki od 1. aprila pa do 30. junija so znašali 453,7 milijonov, dočim so znašali v isti dobi lani 468,4 milijonov Din.

Nezaposlenost v Angliji se je povečala

Število brezposelnih je znašalo v Angliji koncem julija 2,126.000, za 33.674 več, kakor pred enim mesecem, a za 315.917 manj, kakor pa je bilo brezposelnih v juniju 1933.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 11. avgusta objavlja med drugim: Ustavo islamske verske zajednice kraljevine Jugoslavije — Seznamek strojev, izdelanih v naši državi — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Razstave in sejmi

Velesojem v Bariju. V Bariju bo letošnji mednarodni velesojem od 6. do 21. septembra 1934. Za posetnike je dovoljen na italijanskih železnicah 70% popust.

Mednarodni velesojem v Utrechtu. Mednarodni velesojem v Utrechtu (Nizozemska) bo v dneh od 11. do 20. septembra 1934.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Zunanja trgovina

Ovire za sadni izvoz vendarle odpravljene

V Maribor so že dospela carinska potrdila za izvoz 100 vagonov jabolk v Nemčijo. Sedaj se tudi pojasnjuje, zakaj so nastale težave pri izvozu sadja. Pravi se, da so se zakasnila priprave za izvoz, ker se je izpremenila uprava Prizada. Utemeljenost tega opravičila ni bog ve kako jasna. Prizad pa je moral intervenirati, ker more Jugoslavija izvoziti v Nemčijo le 100 vagonov jabolk v razsutem stanju, preferenčne ugodnosti pa veljajo za 1200 vagonov po 10 ton za jabolka, ki so pakirana v zabojih po 40 kg. Sedaj so odpravljena vsa nesoglasja in je določeno, da dobi od prvotne količine preferenčnega izvoza 1200 vagonov v zabojih po 40 kg pakiranega sadja in 100 vagonov razsutih jabolk Dravska banovina prvih 100 vagonov, 750 dobi zasebna trgovina, 75 vagonov združenje v Mariboru, 375 vagonov pa drugi kraji v državi.

Upamo, da bo prihodnje razdelitev sadnega izvoza šla gladkeje od rok in da bodo tudi vse priprave za sadni izvoz končane v pravem času, da ne bodo doživeli naši sadjerejci te izgube ko letos, ko so prišli s svojim sadjem za dva tedna prepozno na trg, ter zamuditi najboljši čas, ko so bile cene sadja še visoke in ko še ni bilo na trgu nobene konkurence!

Padanje jugoslovanskega lesnega izvoza

Der österreichische Volkswirt piše, da izgublja jugoslovanski les vedno bolj možnost prodaje na svojem dosedanjem glavnem trgu, na italijanskem. Še l. 1929 je znašal delež Jugoslavije 44 odstotkov vsega italijanskega lesnega uvoza, l. 1933 je znašal le še 33 odstotkov. Letos pa je računati se z močnejšim padcem jugoslovanskega lesnega izvoza v Italijo. Mesto jugoslovanskega lesa prihaja v Italijo avstrijski les in deloma tudi ruski. Da bi postal jugoslovanski les sposoben za konkurenco z avstrijskim lesom na italijanskem trgu, bi bilo potrebno, da bi vlada znižala železniške prevozne tarife in druge davčne obremenitve in da se disagio dinarja v višini 28,5 % prilagodi mednarodnemu disagio v višini 40 %. — Sporazum s Francijo je sicer prinesel Jugoslaviji nekatere ugodnosti, ki pa se v glavnem nanašajo na izvoz živine, dočim so ostali kontingenti za les isti. — Španija je dne 24. junija kontingentirala uvoz lesa. Čeprav razdelitev kontingentov še ni znana, vendar je že sedaj gotovo, da bo največje ugodnosti dobila Francija in da bo zaradi tega padel jugoslovanski izvoz lesa tudi v Španijo.

Poljsko-nemška trgovinska pogajanja so bila prekinjena, ker ni mogla Nemčija sprejeti radi svojega težavnega finančnega položaja poljske zahteve, da zagotovi poljskemu izvozu polna klirinska nakazila.

Češkoslovaška je znižala carinski dodek za oves od 34 na 31, za rž pa od 50 na 44 Kč.

Zitni monopol namerava uvesti tudi Poljska, da doseže večjo donosnost kmetijstva. Monopol bi veljal za vse vrste zita in krme, razen za seno in slamo. Finančno slabi konzumenti bi se zaščitili pred previsokimi cenami.

Avstrijske železnice so dovolile tudi za rezan les, ki se izvažja v Francijo, Posaarje in Luksemburg v tranzitnem prometu najnižjo prevoznino, ki bi se ev. mogla dobiti na neavstrijskih železnicah. Doslej za rezan les, ki je šel v Francijo, ni bila dovoljena v tranzitnem prometu ta olajšava.

Tvornica umetne svile v Gentu v Belgiji je popolnoma pogorela. Škoda znaša 3 milijone frankov.

6000 tekstilnih delavcev je začelo v Lodzu stavkati, ker so tvornice znižale mezde.

Promet na Renu pada ter je v juliju nazadoval za 33.000 ton v primeri s prometom pred enim letom.

Japonci so začeli sedaj še dumping z avtomobili. Šest cilindrske avtomobile prodajajo za 12.000 Din.

Razvoj mednarodne trgovine

v prvem polletju 1934.

Po podatkih iz 16 držav so imele v prvem letošnjem polletju te države aktivne trgovinske bilance: U. S. A., Češkoslovaška, Poljska, Bolgarska, Madjarska in Litva, pasivne pa so bile trgovinske bilance Anglije, Nemčije, Francije, Nizozemske,

Japonske, Švice, Švedske, Danske, Avstrije in Jugoslavije.

Podrobnejšo sliko o uvozu in izvozu v prvem polletju posameznih držav daje ta tabela (v milijonih valute dotične države):

	uvoz		izvoz	
	1934	1933	1934	1933
U. S. A.	863	590	1.036	657
Češkoslovaška	3.034	2.599	3.142	2.630
Poljska	393	378	473	435
Madjarska	168	144	186	160
Bolgarska	1.041	1.239	1.176	1.386
Litva	70	67	75	74
Anglija	362	296	190	175
Nemčija	2.307	2.087	2.086	2.378
Francija	12.614	15.106	8.800	8.977
Nizozemska	538	563	389	355
Japonska	1.158	978	1.003	811
Švica	713	795	405	418
Danska	586	556	548	549
Švedska	611	506	569	434
Avstrija	566	540	409	344
Jugoslavija	1.750	1.295	1.590	1.434

Kakor se iz teh števil vidi, se ni razvijala zunanja trgovina vseh držav enako. Nekatere države so znatno povečale svojo zunanjo trgovino, dočim so druge nazadovale. Najbolj so povečale svojo zunanjo trgovino Združene države Sev. Amerike, ki so jo več ko podvojile, saj se je njihova trgovina dvignila za 52,3 %. Na drugem mestu je Švedska s 25,5 %, nato pa slede: Jugoslavija z 22,3 %, Češkoslovaška z 18,1 %,

Anglija s 17,1 %, Madjarska s 16,4 %, Avstrija z 10,3 %, Poljska s 6,5 %, Litva z 2,8 % in Danska z 2,6 %. Padel pa je obseg zunanje trgovine: Bolgarske za 15,5 %, Francije za 11 %, Švice za 7,8 %, Nizozemske za 4,4 % in Nemčije za 1,6 %.

V celoti pa se je svetovna trgovina v letošnjem prvem polletju zboljšala, saj se je obseg zunanje trgovine vseh navedenih 16 držav povečal za 11,11 %.

RAZNO

Prof. Anton Sušnik, bivši prometni minister v Davidovičevi vladi, je umrl v petek popoldne na kirurškem oddelku splošne bolnišnice v Ljubljani. Pokojnik je bil eden voditeljev katoliškega gibanja v Sloveniji, ki je uspešno deloval tudi kot publicist. Slava njegovemu spominu!

Kipar Ivan Jurković, ustvaritelj Cankarjevega spomenika na Vrhniki ter mnogih drugih umetnin, je umrl v Ljubljani, star komaj 41 let. Bodi mu ohranjen svetel spomin!

Posmrtni ostanki organizatorja Narodne odbrane in voditelja predvojne revolucionarne omladine Vladimirja Gačinoviča ter njegovega druga dr. Vukana Krulja so bili te dni prepeljani iz Švice v Sarajevo, kjer bodo položeni k večnemu počitku.

Krese v čast sv. Cirila in Metoda so prepovedale italijanske oblasti Slovincem v Italiji.

Nova palača Narodne skupštine bo vendarle dogotovljena. Na vseh štirih vogalih palače postavijo spomenike carja Dušana, kraljev Petra, Tomislava in Tvrtka. Spomenike bo izdelal Meštrovič.

Zagrebska občina ima na razpolago za javna dela 7 milijonov Din. Javna dela se prične še to leto. Večinoma se bo denar uporabil za izpolnitev kanalizacije.

Finančno ministrstvo je povišalo proračun beograjske občine za 13,8 milijonov Din in znaša sedaj proračun izdatkov beograjske občine 334,5 milijonov Din.

Prizad ne kupuje profilik-pšenice in to je vzrok, da ne more dobiti za nakup zadosti blaga. Zaradi nizkih cen so namreč kmetje v zadnjih letih zelo mnogo sejali profilik pšenice, ki sicer ni enake kvalitete ko druga vojvodinska, ki pa ima to prednost, da je mnogo bolj odporna in da dobro rodi.

Novo sajenje šmarnice in izabele je pod strogiimi kaznimi prepovedano. Samo za lastno hišno uporabo sme vinogradnik obdržati od starih nasadov 500 trsov samorodnic. Banska uprava bo tudi letos popirala zatiranje šmarnic s tem, da bo dajala po en trs za 2 izkrcena samorodnic.

Čakavska barvarnica Neumann je pričela graditi tkalnico, v kateri bo zaposlenih 100 delavcev. Tudi Medjumurska tkalnica je dobila dovoljenje za obratovanje. Zaposlila bo nad 300 delavcev.

Topusko pri Sisku je najbolj radioaktiv-

no kopališče na svetu, kakor trdi beograjski univerzitetni profesor dr. Jovanović.

Dijaške roparske čete so v Rumuniji vedno bolj pogosti pojav. Tako so pred kratkim prijeli kar dve takšni dijaški roparski tolpi, ki sta obstojali skoraj iz samih gimnazijcev.

Med Bialostokom in Varšavo se je prevrnil avtobus v reko Bug. Samo šofer in dva potnika so se rešili, dočim je 15 potnikov utonilo.

Najdaljši most na svetu zgrade nad reko Zambezi v Afriki. Most bo dolg tri in pol kilometre.

Velika železniška nesreča se je pripetila na progi Sofia—Čustendil. Vlak je skočil s tira in se je en vagon prevrnil. Pet potnikov je bilo ubitih, več pa ranjenih.

Nad en milijon kilogramov sardin so zagnali v morje ribiči v zapadni Franciji, ker so jim tvornice za konzerviranje sardin premalo ponudile za sardine.

Hindenburgovemu stalnemu brivcu, ki je vestno spravljaval odrezane Hindenburgove lase, pomujajo sedaj za te lase 100 tisoč mark.

Zaradi slabe žetve so se začeli v Rusiji zopet kmečki nemiri, ki jih hoče sovjetska vlada udušiti z drakonično strogostjo. Poleg tega so bili kmetom povečani žitni davki.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporočila

špecerijsko blago

več vrst žganja, moko
ter deželne pridelke
— kakor tudi razno-
vrstno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo, in
mlini za dišave z električnim
obratom

Telefon št. 26-66 Ceniki na razpolago!

Irzna poročila

Ljubljanski sadni trg

je naravnost natrpan s sadjem. Jabolka, hrušk, grozdja, breskev, vsega je na trgu v izobilju. Pozna se, da se sadni izvoz še ni pričel in zato skušajo sadjerejci iz Stajerske in tudi južnih krajev vsaj na domačih trgih prodati kolikor mogoče veliko sadja. Samo v avgustu je bilo pripeljanih po računu ljubljanskega dohodarstvenega urada na trg okoli 600.000 kg sadja, kar znaša 10 kg na vsakega Ljubljančana v desetih dneh. Ni čuda, če pri taki obilici sadja padajo cene, da dobi sadjerejec za sadje tako silno malo. Prvovrstna jabolka so se prodajala v Ljubljani po 2—2,75 Din za kg na debelo, hruške I. vrste so bile po 3,50—4 Din. Fino grozdje iz Smedereva je bilo po 6 Din, novosadsko pa celo po 5 Din. Seveda pa sadjerejec ne dobi niti vsega tega denarja, ker od te vsote je treba odšteti še stroške dovoza, izgubo zaradi neprodanega ali zgnilega sadja, užitnino in še druge izdatke. — Vse to jasno kaže, da more sadjerejca rešiti le izvoz, ker domači trg niti primeroma ne more konsumirati vsega sadja.

Mariborski svinjski sejem

Na svinjski sejem dne 3. avgusta 1934 je bilo pripeljanih 305 svinj; cene so bile te: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari, komad 75 do 100 Din, 7—9 tednov 120 do 150, 3—4 mesece 250 do 300, 5—7 mesecev 320 do 350, 8—10 mesecev 400 do 500, 1 leto 550 do 600; 1 kg žive teže 5 do 6, 1 kg mrtve teže 8,50 do 9,50 Din. Prodanih je bilo 75 svinj.

Zagrebski tedenski sejem

Zaradi deževnega vremena je bil zadnji tedenski sejem slabši od prejšnjega. Kupčija v živini je bila slaba, ker se je kupovalo le za domačo potrebo. V splošnem so ostale cene živini neizpremenjene. Podražile pa so se pitane svinje, ker je bilo po njih živahno povpraševanje iz Slovenije. Na trg je prišlo prvo zelje iz Varazdina, ki se je prodajalo po 0,75—1 Din.

Dogon: 24 bikov, 300 krav, 37 junic, 188 volov, 30 junccev, 148 telet, 474 konj in žrebet, 1 koza, 556 svinj in 370 pujskov.

Cene: bikji po 3, krave za klanje po 2,75 do 3, junice za klanje po 3 do 3,25, za rejo po 8,50 do 9,50 (žival), voli I. vrste po 4,50 do 5,25, II. po 3 do 3,50, živa teleta po 4 do 5,50, zaklana po 6,50 do 7, špeharji 7,50 do 8,25, nepitani po 6 do 7, zaklani prašiči po 10 do 10,50, pujski po 60 do 120 za žival, konji lahki par po 4 do 5 tisoč, srednji po 5 do 6 in težki po 6 do 7 tisoč. Zrebeta so bila po 1300 do 2000 Din.

Program ljubljanske radio-postaje

Nedelja, dne 12. avgusta: 8.15: Poročila — 8.30: Gimnastika (Pustišek Ivko) — 9.00: Versko predavanje — 9.15: Prenos iz franč. cerkve — 9.45: Plošče — 10.00: Trbovlje (I. Mrzel) — 10.30: Radijski orkester, vmes harmonika solo, g. Fonda — 12.00: Čas, plošče — 16.00: O konjereji (dr. Veble Franc) — 16.30: Slovenski vokalni kvintet, vmes plošče — 20.00: Dvoboj na harmoniki: Stante & Breznik — 21.00: Vokalni koncert g. Franzla, vmes radijski orkester — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

Ponedeljek, dne 13. avgusta: 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 19.00: Prekmurje (Vinko Novak) — 19.30: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) — 20.00: Samospevi gđ. Vedralove, vmes citraški trio »Vesna« — 21.00: Radijski orkester — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

Torek, dne 14. avgusta: 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 19.00: Otroški kotiček (Cirila Medvedova) — 19.30: V kraljestvu Blegaša (Rudolf Dostal) — 20.00: Radijski orkester, vmes čelo in klarinet solo — 21.30: Harmonika solo, g. Stanko — 22.10: Čas, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani